

جایگاه اول منطقه هستیم؟

ابوالفضل مفاذری
دبیر گروه دانشگاه

آموزش عالی کشور را با سنجه های مختلفی می توان سنجید؛ اگرچه به نظر هیچ کدام را نمی توان به عنوان یک معیار تمام و کمال برای ارزیابی عملکرد یا موفقیت یک مجموعه علمی آموزشی به تنهایی استفاده کرد.

تعداد مقالات منتشرشده، جایگاه دانشگاه یا یک کشور در رتبه بندی های جهانی و حتی نسبت های مختلف بین اعداد و ارقام جمعیت اساتید و دانشجویان و موارد دیگر از این دست هر کدام شاخص های مهمی هستند و بخشی از حرکت آموزش عالی و تاثیر سیاست ها، هدف گذاری و مدیریت خرد و کلان بر آن را مشخص می کند.

موقعیت علمی ایران در ابتدای دولت سیزدهم

دولت سیزدهم مرداد ماه ۱۴۰۰ را کار آمد. زمانی که تقریباً نیمی از سال ۲۰۲۱ میلادی سپری شده بود. در پایان سال ۲۰۲۰ میلادی ایران با تولید دو درصد از علم دنیا و حدود ۷۳ هزار سند علمی بر جایگاه ۱۶ پایگاه وب آوساینس ایستاد. پایان ۲۰۲۱ اما با وجود رشد دو هزار موردی اسناد علمی ایران در این پایگاه استنادی، جایگاه مان در رده بندی جهانی یک پله افت کرد و در بین کشورهای اسلامی هم دوم شد. تعداد اسنادات هم از ۹۹۰ هزار به ۷۰۸ هزار رسید. با این وجود تعداد مقالات پراستنادمان از ۵۲۶ مورد به ۶۳۲ مورد افزایش یافت. داده های وب آوساینس می گویند از مجموع مقالات ایران در سال ۲۰۲۰ حدود ۲۲ هزار و ۳۰۰ عنوان با مشارکت پژوهشگران دیگر کشورها به نگارش درآمده، تعاملی که سال بعد یعنی در ۲۰۲۱ نسبت به مجموع مقالات از حدود ۳۲ درصد کل مقالات به ۳۶ درصد نزدیک می شود و افزایش می یابد.

افت ۱۱ درصدی مقالات براساس روایت وب آوساینس

اگر سال ۲۰۲۱ را به عنوان سال مبنای حرکت دولت سیزدهم در حوزه علم و فناوری در نظر بگیریم از حیث مجموع سندهای علمی ثبت شده در پایگاه وب آوساینس در دو سال اخیر روی همان پله هفتم دنیا ایستادیم و البته در منطقه هم اول نیستیم. ۷۷ هزار و ۵۱۳ سند علمی تولیدی ایران در ۲۰۲۱، سال ۲۰۲۲ به ۷۶ هزار و ۶۵۴ سند رسید اما سال گذشته با افتی قابل توجه روی عدد ۶۸ هزار و ۹۸۲ متوقف شد. رشد تعداد مقالات ایرانی برای اولین در طول دهه اخیر نه تنها متوقف، بلکه نزولی شد. هفت هزار و ۶۰۰ مقاله کمتر از دوره مشابه قبلی که افت حدودی ۱۱ درصدی را نشان می دهد. تعداد استنادات مقالات ایران هم در ۲۰۲۲ نسبت به سال قبل تقریباً نصف شد. ۷۰۸ هزار اسناد سال ۲۰۲۱، ابتدا به ۳۳۷ هزار و ۸۰۱ رسید و در ۲۰۲۲ برابر گزارش موسسه استنادی و پیش علم و فناوری جهان اسلام، ۸۳ هزار ۱۹۰ ثبت شده است. در رده بندی اسنادها هم از رتبه ۱۶ سال ۲۰۲۱، در دو

سال اخیر روی جایگاه ۱۷ ایستاده ایم. در بین سایر معیارهای اندازه گیری مقالات تقریباً هیچ کدام از رتبه های ایران عدد بهتری را نسبت به سال پایه نشان نمی دهند. صرفاً در مقالات برتر دو پله صعود را تجربه کردیم و بهتر شدیم. در بررسی تعدادی اسناد هم، مقالات پراستنادمان نسبت به ۲۰۲۱ بالاتر است، اگرچه در قیاس با ۲۰۲۲ کاهش داشته یافت. ایرانی ها سال ۲۰۲۱، ۱۹۸۰۲۲۱ درصد علم جهان و ۱۹،۱۰ درصد کشورهای اسلامی را تولید کرده بود. سهم مان اما در این سال ها کاهش یافته و از تولید علم دنیا به ۱،۸۳ و در تولید علم کشورهای اسلامی به ۱۷،۰۵ افت کردیم. نکته قابل توجه روند آهسته اما رو به رشد افزایش همکاری های علمی ایران بوده که از ۳۵،۸ درصد کل مقالات ۲۰۲۱ به ۳۷،۰۹ درصد در ۲۰۲۳ افزایش یافته است. محققان ایرانی بیشتر از همه با پژوهشگران آمریکا، چین و کانادا همکاری کردند. مهندسی شیمی و علم مواد هم بیشترین حجم تولیدات مستندات علمی را به خود اختصاص داده است.

Web of Science	رتبه				تعداد				سهم (درصد)			
	۲۰۲۳	۲۰۲۲	۲۰۲۱	۲۰۲۰	۲۰۲۳	۲۰۲۲	۲۰۲۱	۲۰۲۰	۲۰۲۳	۲۰۲۲	۲۰۲۱	۲۰۲۰
تولید علم در جهان	۱۷	۱۷	۱۷	۱۶	۶۸۹۸۲	۷۶۶۵۴	۷۷۵۱۳	۷۳۰۹۸	۱.۹۸	۱.۹۳	۱.۸۳	۲.۰۰
تولید علم در کشورهای اسلامی	۲	۱۲	۱۲	۱	۶۸۹۸۲	۷۶۶۵۴	۷۷۵۱۳	۷۳۰۹۸	۱۹.۱۰	۱۸.۱۹	۱۷.۰۵	۲۰.۳۶
استنادات	۱۷	۱۷	۱۶	۱۶	۸۳۱۹۰	۳۳۷۸۰۱	۷۰۴۳۷	۹۹۰۹۹۷	۱.۳۷	۱.۳۴	۱.۳۱	۱.۳۶
مقالات داغ	۲۳	۲۴	۰	۰	۷۵	۵۲	۰	۰	۰	۲.۸۸	۳.۱۰	۰
مقالات پراستناد	۱۹	۱۸	۲۰	۱۹	۶۵۸	۷۱۶	۴۳۳	۵۶۴	۲.۵۸	۳.۰۵	۲.۸۸	۲.۵۷
مقالات برتر	۱۸	۰	۲۰	۱۹	۶۷۵	۷۶۲	۶۳۲	۵۶۲	۲.۵۸	۳.۰۶	۲.۹۰	۲.۵۷
مقالات کنفرانس	۴۸	۲۰	۳۹	۱۳۸	۱۱۴۵	۱۷۴۵	۱۸۴۸	۲۳۲۹	۰.۴۴	۰.۳۸	۰.۲۹	۰.۴۴
مشارکت بین المللی	۲۴	۲۲	۲۱	۲۲	۲۱۶۳۵	۲۴۲۱۳	۲۵۴۰۶	۲۲۳۲۳	۱.۰۹	۱.۰۸	۱.۰۳	۱.۰۴

اسکوپوس ۲۰۲۳: خداحافظی با جایگاه اول منطقه

روند رو به رشد تعداد مقالات ایران در اسکوپوس هم متوقف شد. این موضوع را داده های جدید این پایگاه استنادی نشان می دهد. براساس این اطلاعات، سال ۲۰۲۱، ۷۷ هزار و ۶۰۰ سند علمی از ایران در این پایگاه ثبت شد. سال بعد تعداد اسناد علمی صرفاً ۳۰۰ مورد بیشتر شد؛ جایی که رشد تعداد مستندات علمی عملی متوقف کرد. درصد کاهش تعداد مقالات و دیگر اسنادات ۲۰۲۳

اگرچه مثل وب آوساینس دو رقمی نشد اما باز هم حدود چهار درصدی کاهش نسبت به سال قبل را نشان داد تا ایران رتبه بندی اسکوپوس دیگر نه در جایگاه ۱۵ دنیا باشد و نه نخستین کشور منطقه. داده های این پایگاه استنادی هم حاکی از روند نزولی سهم ایران از علم جهان و کشورهای اسلامی است. در جهان، از سهم ۱،۸۳ درصدی سال ۲۰۲۱ به ۱،۸۰ درصد سال میلادی اخیر رضایت

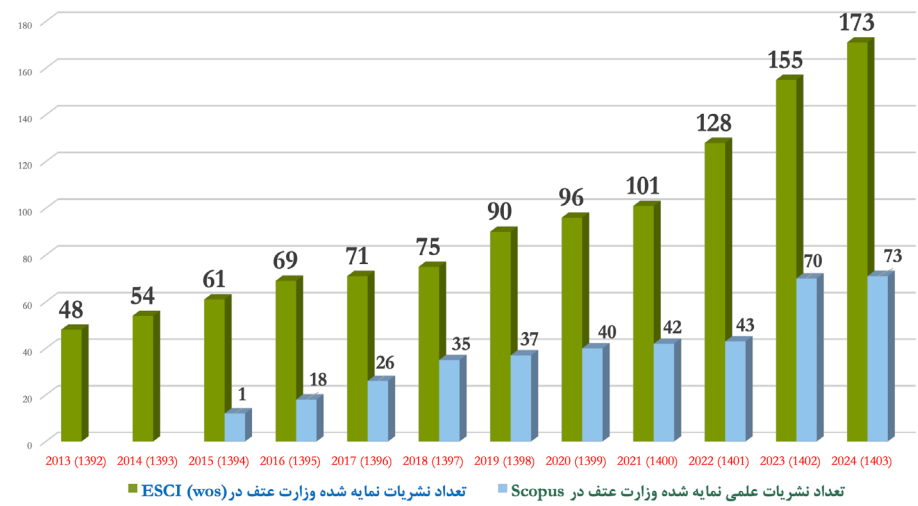
دادیم و در بین کشورهای اسلامی هم ۱۷ درصد سال ۲۰۲۱ را با ۱۴،۷۸ درصد ۲۰۲۳ عوض کردیم. روند کاهش اسنادات مقالات هم نشان می دهد از ۶۹۴ هزار و ۹۰۰ اسناد سال ۲۰۲۱ به ترتیب به ۳۵۵ هزار و ۶۹۲ و پس از آن به ۳۵۵ هزار ۶۹۲ رسیدیم. مقالات کنفرانسی ایران هم اگرچه سال گذشته ۳۶ مورد بیشتر از ۲۰۲۲ بوده اما در مقایسه با ۲۰۲۱ باز هم کاهش یافت است و ۴۵ موردی کمتر ثبت شده

میزان مشارکت علمی پژوهشگران ایرانی براساس داده های اسکوپوس هم رشد محسوسی داشته و سهم همکاری های بین المللی ۳۳،۱۱ درصد سال ۲۰۲۱ به ۳۴،۵۸ درصد سال ۲۰۲۳ رسیده است. از حیث اطلاعات این پایگاه هم آمریکا و چین و کانادا مهم ترین شرکای علمی ایرانی ها هستند و مهندسی پزشکی و علم مواد بیشترین تعداد پژوهش ها را به خودشان اختصاص دادند.

Scopus	رتبه				تعداد				سهم (درصد)			
	۲۰۲۳	۲۰۲۲	۲۰۲۱	۲۰۲۰	۲۰۲۳	۲۰۲۲	۲۰۲۱	۲۰۲۰	۲۰۲۳	۲۰۲۲	۲۰۲۱	۲۰۲۰
تولید علم در جهان	۱۶	۱۵	۱۵	۱۵	۷۴۴۲۰	۷۷۹۲۶	۷۷۶۲۰	۷۴۳۸۱	۱.۹۸	۱.۹۰	۱.۸۰	۱.۹۸
تولید علم در کشورهای اسلامی	۲	۱	۱	۱	۷۴۴۲۰	۷۷۹۲۶	۷۷۶۲۰	۷۴۳۸۱	۱۷.۸۱	۱۷.۰۰	۱۶.۴۷	۱۷.۸۱
استنادات	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۸۱۳۰۰	۳۵۵۶۹۳	۶۹۴۹۲۳	۹۸۸۱۳۴	۱.۴۷	۱.۵۰	۱.۵۲	۱.۴۷
مقالات کنفرانس	۴۶	۴۳	۴۱	۳۸	۲۴۱۷	۲۳۸۱	۲۴۶۲	۳۷۰۸	۰.۵۱	۰.۴۷	۰.۴۴	۰.۵۱
مشارکت بین المللی	-	-	-	-	۲۵۷۳۴	۳۶۷۹۳	۲۵۷۰۳	۲۲۳۲۹	-	-	-	-

رشد تعداد مجلات علمی نمایه شده ایران

یکی دیگر از شاخص های مهم قابل ارزیابی در فضای علم و فناوری بدون شک تعداد مجلات علمی در پایگاه های استنادی است. تعداد مجلات علمی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری که در سال ۱۰۱،۲۰۲۱ عنوان بود، امسال براساس آخرین آمار ارائه شده معاونت پژوهشی به ۱۷۳ عنوان رسیده و رشد چشمگیری را تجربه کرده است. در پایگاه وب آوساینس هم تعداد مجلات ایرانی از ۴۲ عنوان سال ۲۰۲۱ به ۷۳ عنوان در سال جاری افزایش یافته است. براساس اعلام وزارت علوم دولت سیزدهم با افزایش تعداد مقالات فارسی نمایه شده سهم مقالات فارسی هم در بانک اطلاعاتی Scopus افزایش یافت.

وضعیت پرافت و خیز دانشگاه های ایرانی در رتبه بندی ها

یکی دیگر از معیارهای قابل توجه در بررسی فعالیت های علمی کشورها جایگاه دانشگاه ها در رتبه بندی های معتبر محسوب می شود. اگرچه نکات مختلفی درخصوص هر یک از این رتبه بندی ها مطرح می شود و نمی توان به شکل مطلق عملکرد و کیفیت آنها را تایید یا رد کرد. با این حال اگرچه حضور دانشگاه های ایرانی از حیث کمی در این سال ها رشد داشته اما به لحاظ کیفی روند متزلزلی را تجربه کرده است. در کیواس ۲۰۲۵ هم ۹ دانشگاه ایرانی حضور دارند، دو دانشگاه بیشتر از دوره قبل رتبه بندی؛ البته با این قید که جایگاه سه دانشگاه مهم ایران یعنی شریف، تهران و امیرکبیر تنزل یافته است. بررسی رتبه بندی لایدن ۲۰۲۴ نشان می دهد به جز دانشگاه های علوم پزشکی تقریباً جایگاه همه دانشگاه های برتر زیرمجموعه وزارت علوم در شاخص مرجعیت علمی افت کرده است. به جز دو رتبه بندی منتشر شده در سال جاری، جایگاه دانشگاه های ایرانی در آخرین رده بندی های بین المللی چندان مطلوب نبوده است. حتی در رتبه بندی ISC که توسط پایگاه استنادی جهان اسلام صورت می گیرد، از میان ۶۹ دانشگاه حاضر، ۴۱ دانشگاه با افت جایگاه نسبت به سال ۲۰۲۲ مواجه شدند.

آگهی مزایده عمومی و حضوری

دانشگاه آزاد اسلامی واحد جیرفت در نظر دارد املاک مشروحه ذیل را واقع در شهرستان جیرفت بلوار شهید کورچه ۶-۴ تعداد ۸ واحد مسکونی از طریق مزایده عمومی و تعداد ۲ واحد مسکونی از طریق مزایده حضوری به فروش برساند. از متقاضیان دعوت می شود جهت کسب اطلاع از شرایط مزایده، دریافت مدارک و بازدید هم روز در ساعت اداری از تاریخ ۱۴۰۳/۰۵/۰۶ لغایت ۱۴۰۳/۰۵/۲۰ به نشانی ذیل مراجعه نمایند. جیرفت- بلوار دانشجو- دانشگاه آزاد اسلامی واحد جیرفت- دفتر معاونت توسعه و مدیریت منابع (دریافت مدارک آقای سعیدی ۰۹۱۳۳۲۹۶۲۱) یا ۰۹۱۳۳۲۹۸۸۵ (خانم حیدری)

الف- میزان سپرده شرکت در مزایده مبلغ پنج (۵) درصد قیمت پایه برای مزایده عمومی و مبلغ ۵۰۰۰۰۰۰۰ ریال برای مزایده حضوری است و متقاضیان می توانند جهت دریافت اسناد مزایده و بازدید از املاک از تاریخ ۱۴۰۳/۰۵/۲۰ تا ۱۴۰۳/۰۵/۲۰ نشانی فوق الذکر مراجعه نمایند. ب- آخرین مهلت تحویل مدارک ۱۴۰۳/۰۵/۲۰ می باشد. پ- دانشگاه در رد قبول کلیه پیشنهادات دارای اختیارات نام می باشد و هزینه درج در آگهی بر عهده برنده مزایده می باشد. روابط عمومی دانشگاه آزاد اسلامی

آگهی مزایده عمومی

دانشگاه آزاد اسلامی واحد لنگرود در نظر دارد اموال اسقاطی و آهن آلات ضایعاتی خود (از جمله: بخاری، اجاق گاز، مرغ خردکن، سردخانه زیرفرسفر، آب سردکن و...) را از طریق مزایده عمومی به واچدین شرایط به فروش برساند که لیست اموال و تجهیزات مورد مزایده در وب سایت دانشگاه به نشانی langarud.iau.ir قابل مشاهده است. لذا از کلیه شرکت کنندگان حقیقی با حقوقی دعوت می شود ضمن رازب یکصد میلیون ریال به شماره حساب ۰۹۵۷۰۰۷۰۹۱۵۸۶۰ بانک صادرات به نام دانشگاه آزاد اسلامی لنگرود حداکثر ظرف مدت ۱۰ روز کاری پس از درج این آگهی جهت بازدید از اموال و همچنین دریافت اسناد مزایده از ساعت ۸:۳۰ تا ۱۴:۳۰ تا آدرس لنگرود جاده لیاکوه دانشگاه آزاد اسلامی لنگرود واحد حقوقی مراجعه نمایند. (شماره تماس مسئول مربوطه: ۰۹۱۱۴۳۷۸۵ مهندس درخشیده) شرایط:

- دانشگاه در قبول یا رد کلیه پیشنهادات تام الاختیار است و کلیه پیشنهادات مبهم و مشروط مردود خواهند بود.
- هزینه درج آگهی بر عهده برنده مزایده خواهد بود.
- سایر شرایط در اسناد مزایده درج گردیده است.

روابط عمومی دانشگاه آزاد اسلامی واحد لنگرود

مجری انحصاری تبلیغات دانشگاه آزاد اسلامی

کانون تبلیغاتی
سیهر جوان
۰۹۳۹۸۸۸۸۶۹۹

صدای نخبگان، نگاه جوانان

WWW.FDN.IR

روزنامه فرهیختگان

farhikhteganonline
FARHIKHTEGAN

مدرک تحصیلی (گواهی موتق) اینجانب پرینا قاسم طالبی فرزند حسین به کد ملی ۱۵۰۹۱۳۱۱۱ در مقطع کارشناسی معماری به شماره دانشجویی ۸۸۰۰۳۰۶۰۶ صادره از دانشگاه آزاد اسلامی واحد مراغه مفقود گردیده است و فاقد اعتبار می باشد. از یابنده تقاضا می شود اصل مدرک را به دانشگاه آزاد اسلامی واحد مراغه به نشانی مراغه- اتوبان شهید درخش- دانشگاه آزاد اسلامی واحد مراغه ارسال نماید.